

#Actie in de buurt!

Tijdens deze les ervaren studenten dat zij social media in kunnen zetten om iets positiefs te bereiken voor hun buurt. Sommige social media acties inspireren mensen, zoals de challenge #trashtag, die mensen op het idee bracht om hun buurt te gaan opruimen. In deze les bekijken de studenten een aantal voorbeelden van social media acties. Ze leren de begrippen 'boodschap', 'content' en 'kanaal' kennen. Vervolgens bedenken ze een actie voor hun eigen stageschool of buurt! Deze les kunt u geven in een vaardigheidsles, digitale mediales of een les beeldende vorming. Totale duur: 2 uur.

VERBINDING MET BEROEPEN EN DE ARBEIDSMARKT VAN BASISCHOOLEERLINGEN

Social media strategen gebruiken de skills uit deze les om een boodschap van een organisatie te laten opvallen op social media. Bij organisaties als Greenpeace, War Child en ook FutureNL werken social media strategen. Dit heeft ook invloed op het leven van je studenten en hun leerlingen omdat online boodschappen steeds vaker mensen in grote getale zullen aanzetten tot actie.

LESOPBOUW

- **Introductie:** De studenten halen hun voorkennis over social media challenges op
- **Verdieping:** De studenten bekijken een aantal social media acties en onderzoeken waarom deze succesvol zijn
- **Doen:** De studenten bedenken in tweetallen een social media actie voor hun stageleerlingen en maken een lesplan voor de verwerking van de praktijkopdracht.
- **Afronding:** De studenten bespreken de opdracht na en geven feedback op elkaar.

TIP

Als je mogelijkheid hebt om de les langer te laten duren kun je de studenten de acties echt laten realiseren, zie slide 9.

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van te voren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en lesbrieven
- Digi-bord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord
- Print de lesbrieven
- Besluit hoe je de leerlingen hun idee wilt laten verwerken (pagina 8) en of je de les eventueel wilt verlengen door de ideeën echt te laten uitvoeren.
- Deze les is een remake van PO-les BB51, #Actie in de buurt! (<https://www.lessonup.com/app/embed/g958gT4wk84Xm2guk>) Vraag studenten deze les eens op de stageschool te doen!

DOEL VAN DE PABO-LES

Kennisbasis

- **Kennisbasis generiek:** De student is zelf digitaal geletterd, kan leerlingen opvoeden in deze samenleving en digitale middelen benutten in zijn didactiek (2.7):
Mediapedagogiek: kennis van de digitale (leef) wereld van kinderen in een netwerksamenleving, opvoeding in omgang met sociale media en gedragsregels.
- **Beeldend onderwijs, Domein 1:** De leraar kan verschillende functies en betekenissen van beelden in de samenleving uitleggen en kan dit aantonen met voorbeelden.
Beeldend onderwijs, Domein 3: De leraar kan leerlingen inzicht bieden in de hedendaagse beeldcultuur en de werking van media (televisie, internet en via andere media). Dit gebeurt zowel door media te beschouwen als door het inzetten van media tijdens het maakproces (mediawijsheid).

DOEL VAN DE PO-LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerdoel vak	21st century skills
1 Digitale communicatie en samenwerking DG4.3 Digitale samenwerking	1 Mediawijsheid De leerling zet media in als meerwaarde in de relatie tot samenwerken.	1 Taal	1 Samenwerken
2 Digitaal burgerschap DG5.2 De digitale burger	2 Mediawijsheid De leerling gaat de mediaboodschap verkennen in verschillende bronnen.	2 Wereldoriëntatie	2 Sociale & culturele vaardigheden

DIGITALE DIDACTIEK

TPACK	Pijlers van Simons
<p>Didactiek Onderwijsleergesprek (bekijken en bespreken van social-mediavoorbeelden), zelfstandige verwerking/gamification (het maken van een puzzel), feedback in groepen (feedback op lesplannen).</p> <p>Technologie Digibord, evt. smartphone en social media kanaal waarop ze hun actie verspreiden.</p> <p>Content Taal, Wereldoriëntatie - ontdekken hoe op social media een positieve boodschap succesvol wordt verspreid.</p>	<p>Relaties leggen Er wordt een relatie gelegd tussen de school en de buitenwereld, omdat er in deze les een social media challenge wordt ontworpen die echt zou kunnen worden uitgevoerd. Daarnaast worden er actuele en authentieke social media-voorbeelden gebruikt.</p> <p>Creëren Bij het bedenken en ontwerpen van een eigen social media challenge hebben leerlingen/studenten veel vrijheid en wordt hun creativiteit aangesproken.</p> <p>Publiceren De motivatie van leerlingen/studenten is groter als zij hun leeropbrengst kunnen delen met anderen. In deze les gebeurt dit letterlijk, door de actie online te plaatsen.</p>

INTRODUCTIE

Openingslide

Slide 1, Klassikaal

Vertel de studenten dat jullie het vandaag gaan hebben over de impact van social media en social media acties, of social media challenges.

- Wie kan er een definitie geven wat sociale media en social media challenges zijn? **Antwoord:** Sociale media zijn platformen waar mensen zelf iets op kunnen plaatsen en op elkaar kunnen reageren. Facebook, TikTok en Instagram zijn voorbeelden van sociale media. Een social media challenge is een oproep op social media om mee te doen met een actie of een uitdaging. Mensen die de actie doen, delen dat vaak met een bepaalde hashtag en zo kan een actie viral gaan.
- Hebben jullie voorbeelden van challenges die je leerlingen tegenkomen op social media?
Antwoord: Vloggers die kinderen kennen doen veel challenges, zoals een dag lang alleen maar roze dingen eten. Voor jongeren doen er veel challenges de ronde die gevaarlijk kunnen zijn, zoals een eetlepel kaneel eten. Wijs kinderen op je stageschool op het verschil tussen deze challenges en positieve acties.
- Bespreek met de studenten dat een bericht op social media een heleboel mensen in beweging kan krijgen of mensen kan inspireren om iets te gaan doen.
Vandaag gaan we een aantal voorbeelden bekijken van hoe social media kan helpen om goede dingen te bereiken.

BEROEPENSLIDE/ARBEIDSMARKT

Slide 2, Klassikaal

Vertel: Deze les kruij je in de huid van een social media strateeg. Social media strategen bedenken hoe je een boodschap zo slim mogelijk kunt verspreiden, zodat zoveel mogelijk mensen hem oppikken en er iets mee gaan doen. Organisaties die hun maatschappelijke boodschap op social media willen verspreiden, zoals Greenpeace, War Child en ook FutureNL, zetten deze skills in!

Dit heeft ook invloed op het leven van je leerlingen omdat online boodschappen steeds vaker mensen in grote getale zullen aanzetten tot actie.

Slide 3, Klassikaal

Deze les is gebaseerd op een bestaande PO les, waarin de leerlingen leren wat de impact van social media en social media challenges zijn, hoe het komt dat sommige zoveel impact hebben en waarin zij zelf een challenge gaan bedenken. Het doel van deze les is ook om studenten en leerlingen te inspireren om social media op een positieve manier in te zetten. Zo kunnen zij ontdekken hoe zij hun stem op een creatieve en opbouwende manier kunnen laten horen op internet.

VERDIEPING

Slide 4, Klassikaal

Vertel de studenten dat ze een filmpje gaan kijken over Boyan Slat, een Nederlandse jongen die de oceaan wil schoonmaken. Wie kent dit project (The Ocean Clean Up)?

Bekijk het filmpje met de studenten. Bespreek het na aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is het plan van Boyan? Met kilometerslange armen wil hij het plastic uit de zee vissen.
- Hoe kwam Boyan op het idee voor een grote schoonmaak? Tijdens een duikvakantie in Griekenland zag hij hoeveel plastic er in de zee was. Hij schreef er een werkstuk over en won daar een prijs mee.
- Hoe kwam het dat zijn idee succes kreeg? De Ted-Talk van Boyan ging viral: de video werd duizenden keren bekeken op YouTube. Daardoor werden een heleboel mensen enthousiast voor zijn idee en wilden ze meewerken aan het plan.

Vraag de studenten ook:

- Hoe kun je het voorbeeld van Boyan Slat inzetten in het onderwijs? Antwoorden kunnen zijn: Het kan heel inspirerend zijn voor leerlingen om te horen dat hij dit project is gestart door een werkstuk voor school te maken. Daarmee kun je leerlingen ook motiveren om, als zij een werkstuk moeten maken, een onderwerp te kiezen dat hen echt aan het hart ligt. Ook laat Boyan Slat zien dat hij de mogelijkheden van nieuwe, online technologie op een hele positieve manier gebruikt om zijn sociale doel te bereiken: Zijn Ted-talk werd verspreid en toen hij geld ging inzamelen gingen er enthousiasmerende video's rond.

Slide 5, Klassikaal

Vertel: Jullie weten het vast nog, een aantal jaar geleden was er de 'Ice Bucket Challenge'. Iemand daagde iemand anders uit om een emmer ijswater over zijn of haar hoofd te gooien. En om geld te doneren aan Stichting ALS. ALS is een spierziekte die een gewoon leven onmogelijk maakt. Er is nog maar heel weinig bekend over ALS en is er veel geld nodig voor onderzoek. Bekijk het filmpje.

- Wat vinden jullie van deze actie?
- Heb je zelf meegedaan?
- Waarom denk je dat deze actie zo goed werkte?

De filmpjes werden gedeeld op internet. Het viel op, het was simpel en er was een hele sterke boodschap.

Grijp terug op de social media-challenges die de studenten bij slide 2 misschien genoemd hebben: gevaarlijke challenges. Wat is het verschil tussen deze challenge en de gevaarlijke challenges?

Hoe zou je dit met leerlingen kunnen bespreken? Wat is relevantie om dit te doen?

Slide 6, Klassikaal

Vraag de studenten: Wat zien jullie in dit bericht? Wat voor actie is dit, denken jullie?

Vertel: In maart 2019 zette Byron Román dit berichtje op Facebook. Een vóór- en een na-foto. Op de eerste foto ligt overal afval, op de tweede foto is er opgeruimd. Binnen een week reageerden honderden mensen met dezelfde actie! Op deze website kun je ook een heleboel voorbeelden zien:

<https://froot.nl/inspiratie/trashtag-challenge-wereld-schoner/>

Vraag aan de studenten:

- Waarom had deze post zo'n succes denken jullie?
- Waarom denken jullie dat mensen hier graag aan mee deden?
- Zou je hier zelf aan willen meedoen? Waarom?

Vertel de studenten: de manier waarop we deze voorbeelden hebben besproken is een onderwijsleergesprek. Dit valt onder het T-PACK model onder de cirkel 'didactiek'. Vraag de studenten wat een docent doet tijdens een onderwijsleergesprek. Probeer ervoor te zorgen dat ze de volgende antwoorden geven:

De docent...

- stelt de goede vragen
- geeft iedereen een gelijke kans om antwoorden te geven
- vat goed samen
- geeft ruimte (door af te wachten en niet zelf te beginnen met praten)
- reageert zo veel mogelijk richting de leerdoelen
- stelt regelmatig vast of de leerdoelen in de gehele groep worden behaald.

Slide 7, Groepswerk

Vertel de studenten dat een social media-actie niet zómaar een succes wordt. Het begint vaak met een slim idee of een doel dat je wil bereiken.

Het is heel belangrijk hoe je bericht eruit ziet, wat erbij gezegd of geschreven wordt en hoe het gedeeld wordt. Je kunt een bericht echt

laten opvallen zodat het veel gedeeld wordt!

Je kunt een bericht onderzoeken aan de hand van de boodschap, de content en het kanaal.

Vertel de studenten wat deze drie woorden inhouden:

Boodschap (het verhaal)

De boodschap is het verhaal dat wordt verteld. Wat wil je met de actie bereiken en wat wil je van de mensen die de boodschap zien?

Content (geluid/beeld/tekst)

De content is dat wat je ziet en hoort. De manier waarop de boodschap wordt overgebracht. Bijvoorbeeld een filmpje, een foto, tekst. De manier waarop het filmpje of de foto wordt gemaakt is heel belangrijk. Die moet opvallen en het verhaal heel duidelijk vertellen.

Het kanaal

Het kanaal is de manier waarop je het bericht verspreidt. Op social media bijvoorbeeld via Instagram, Snapchat, Facebook, YouTube. Maar het kan ook met posters in de school en in de buurt, met flyers of een krantenbericht.

Bespreek met de studenten: wat vinden jullie van de 'hoeveelheid' informatie die jullie tot nu toe hebben gehad? Zou je dit allemaal klassikaal willen bespreken met je leerlingen, of gaat je voorkeur uit naar een andere aanpak?

Organiseer eventueel een korte brainstorm: kies een stukje van de les die we tot nu toe hebben gedaan en bedenk hier een actieve werkvorm voor. Die er voor zorgt dat zowel studenten als eventueel hun stageleerlingen zelf ontdekken.

De studenten gaan kijken welke boodschap, content en kanaal er horen bij de vorige voorbeelden.

Deel de lesbrieven uit aan tweetallen. In de uitknipbare vakjes staan de drie acties en het doel, boodschap, content, kanaal en gevolg dat bij deze acties hoort. De studenten knippen deze uit leggen de kaartjes die bij elkaar horen bij elkaar.

Bespreek daarna de antwoorden kort na, deze vind je ook in de bijlage van deze handleiding. Bespreek daarnaast wat deze werkvorm voor de organisatie in de stageklassen?

DOEN

Slide 8, Klassikaal

De studenten gaan straks, bij opdracht 2, hun eigen actie bedenken voor de opleiding/het gebouw/de buurt/de wereld.

Vraag aan de studenten: Wat zouden jullie graag anders zien? Teken een woordspin op het bord en laat de studenten elkaar inspireren.

In deze les wordt een woordspin op het bord gemaakt, wat kan er nog

meer? Een digitale woordspun maken (met bijv. Bubbl.us) of andere vormen. Bespreek met de studenten welke andere manieren ze kunnen bedenken waarop ze een brainstorm kunnen doen met hun leerlingen. Voorbeelden: Associatieketting, superman-techniek.

Slide 9, Groepswerk

De tweetallen pakken weer hun lesbrief erbij. Ze kijken naar de woordspun op het bord en kiezen iets uit dat ze anders zouden willen. Ze bedenken aan de hand van hun lesbrief een manier waarop ze mensen op een positieve manier in actie kunnen laten komen. Ook schrijven ze het doel, de boodschap, de content en het kanaal van hun actie op.

Slide 10, Klassikaal

Laat de studenten hun ideeën vertellen aan de rest van de klas. Als de groep daar te groot voor is, kun je hen hun ideeën ook op A4 vellen laten schrijven met stift en op laten hangen aan een muur. Daar kun je er een aantal van bespreken of studenten er langs laten lopen en elkaar laten bevragen.

Slide 11, Groepswerk

Vertel dat in de PO les de leerlingen de actie ook echt kunnen gaan uitvoeren, met of zonder smartphones. Geef de studenten de opdracht om in duo's een lesplan te maken voor deze uitvoering. Vertel de tweetallen of ze een opdracht maken met smartphone of zonder smartphone (verdeel dit evenredig over de klas).

Laat de studenten werken aan de hand van het T-PACK model, zodat ze de samenwerking tussen content, didactiek en technologie verwoorden in hun opzet. Ook verwerken ze twee pijlers van Simons erin: Creëren en publiceren.

★ TIP

Onderstaande informatie staat in de PO handleiding. Dit is geen uitgewerkte lesopzet, zoals de studenten gaan maken, toch laten we de ideeën uit deze PO-les graag zien ter inspiratie:

- Als de les langer kan duren: Met smartphones
De studenten stemmen met de hele klas voor het beste idee. Het duo dat wint mag de actie posten op op het social media kanaal van de school. Hiervoor moet dit tweetal de content voor hun bericht maken. Bijvoorbeeld een foto, een filmpje, en een goede beschrijving. Bespreek met de kinderen waar ze hun bericht gaan posten en welke hashtags ze gebruiken. Ook kun je dan samen met de klas iedere dag kijken hoe het gaat en of er reacties komen.
- Als de les langer kan duren: Zonder smartphones
Geef de duo's een aantal vellen papier. Daarop kunnen ze een poster ontwerpen voor hun actie. Ze moeten hem kort en bondig kunnen beschrijven en duidelijke letters gebruiken. Ook kunnen ze tekeningen maken die bij de actie horen. Stimuleer de kinderen om echt een opvallende poster te ontwerpen. Als ze een ontwerp af hebben, kunnen ze hem uitwerken op een groot vel.
Laat de kinderen de posters ophangen in de school of op een geschikte plek in de buurt.

Slide 12, Klassikaal

De studenten gaan hun lesideeën delen met andere tweetallen en elkaar feedback op geven. Daarvoor gaan ze met drie andere duo's bij elkaar zitten. Zorg ervoor dat er in iedere groep twee tweetallen zitten die een les zonder smartphone en twee tweetallen die een les met smartphone hebben bedacht. Geef ieder tweetal een paar minuten de tijd om hun idee te bespreken, inclusief feedback van de andere duo's.

Slide 13, Klassikaal

Bespreek met de studenten: Door één social media bericht kunnen mensen over de hele wereld samen in actie komen en zich inzetten voor een gezamenlijk doel. Jullie hebben ontdekt hoe je met leerlingen de positieve mogelijkheden van social media kunt bespreken en een lesplan ontwikkeld voor de verwerking van deze les. Ook hebben jullie het T-PACK model toegepast in een lesontwerp.

BIJLAGEN VOOR DE DOCENT

Antwoorden bij vraag 1 op de lesbrief

Ocean Clean Up

Doel

Zijn plan onder de aandacht brengen.

Boodschap

We moeten de oceaan schoonmaken, en ik heb daar een heel slimme manier voor bedacht.

Werk met mij mee aan dit plan!

Content

TED-Talk, waarin hij zijn verhaal overtuigend vertelt.

Kanaal

YouTube.

Gevolg

Onderzoekers en bedrijven wilden hem helpen of geld geven. Het plan wordt nu in de zee getest!

Ice Bucket Challenge

Doel

De ziekte ALS onder de aandacht brengen en geld inzamelen. Boodschap

Geef geld aan stichting ALS door een emmer met ijswater over je heen te gooien!

Content

Een filmpje waarin iemand een emmer ijswater over zichzelf heen gooit. En geld geeft aan stichting ALS.

Dat filmpje post hij of zij op social media, en nodigt iemand anders uit om hetzelfde te doen.

Kanaal

Facebook

Gevolg

In totaal werd er 80 miljoen euro ingezameld voor de stichting ALS. Met dat geld hebben onderzoekers belangrijke dingen kunnen ontdekken over de ziekte.

#trashtag

Doel

Mensen aansporen om goed te zorgen voor hun buurt en omgeving.

Boodschap

Ruim een plek in je buurt op

Content

Een voor- en na-foto van een opgeruimde plek, vaak met de opruimers erbij.

Kanaal

Facebook en Instagram

Gevolg

Een heleboel plekken werden opgeruimd, en jongeren werden zich meer bewust van hun omgeving.